

Yerel Yönetimler İçin Kentlerde “Yerel Suç Önleme Programı”¹

*

Mehmet Murat Payam
Adıyaman Üniversitesi

Öz

Kentlerde sunulan kamu hizmetlerinin başında güvenlik yani vatandaşlara olabildiğince suçtan arındırılmış emin ve güvenli bir ortam sunma gelir. Her ne kadar merkezi yönetimler, kentlerde suç önleme politikalarını oluşturmak, sürdürmek ve geliştirmek ve vatandaşlar için emniyetli ve güvenli ortamlar sağlama konusunda ana sorumluluğa sahip olsa da, kentlerde suç önlemeyi teşvik etmek ve sürdürmek için yerel yönetimlerin yapabilecekleri eylemler çok önemlidir. Güvenliğin sağlanmasında değişen paradigma ile birlikte gelen proaktif yaklaşım, yerel yönetimlerin kentlerde güvenliğin sağlanması ve suçun önlenmesinde önemli görevler üstlenmesini gerektirir. Suçun yerel düzeyde gerçekleşmesi gerçeğinden hareketle etkili suç önleme politikaları, merkezi yönetimlerin desteğiyle birlikte başarı olasılığını artıracak şekilde yerel düzeyde uygulamaya konulmalıdır. Bu bağlamda, yerel yönetimlerin kentlerde suç önleme hususunda etkinliklerini artırmak amacıyla merkezi yönetim, yerel yönetim ve sivil toplum kuruluşlarının bilgi ve tecrübelerini birleştiren ve çok disiplinli ortaklıklar tarafından kullanılacak yaygın iki program geliştirilmiştir. Bu çalışmada, CSIR Suç Önleme Merkezi ve BM-Habitat tarafından geliştirilen “Yerel Suç Önleme Programı”na odaklanılmış ve bu program detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Bu makale, yerel yönetimlere suç önlemede yardımcı olabilecek eylem stratejileri ve önerileri sunmayı amaçlaması bakımından önemli görülmektedir. Makalenin, kentlerde suç önleme ve suçla daha etkin mücadele bağlamında yerel düzeyde uygun politika uygulamalarının tanımlanmasına ve işe koşulmasına yardımcı olacağına inanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yerel yönetimler, güvenli kent, suç önleme, yerel suç önleme programı

¹ Bu çalışma, 9-11 Mart 2018 tarihinde Mardin’de düzenlenen İKSAD 1. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresi’nde özet bildiri olarak sunulmuştur.

“Local Crime Prevention Program” in Cities for Local Governments

*

Mehmet Murat Payam
Adiyaman University

Abstract

Security, that is providing a safe and secure environment free from the crime, comes at the first place of the public services offered to the citizens in the cities. Although central governments have a primary responsibility for establishing, maintaining and improving crime prevention policies in urban areas and providing safe and secure environments for their citizens, the actions that local governments can take to promote and maintain crime prevention in urban areas are crucial. The proactive approach that comes with the changing paradigm in ensuring security requires local governments to undertake important tasks in securing cities and preventing crime there. Accepting the fact that crime occurs at the local level, effective crime prevention policies must be implemented at the local level, with the support of central governments, to increase the likelihood of success. In this context, two common programs have been developed that combine the knowledge and experience of central government, local government and non-governmental organizations and can be used by multidisciplinary partnerships to enhance the effectiveness of local governments' capacity in crime prevention in urban areas. This work focuses mainly on the "Local Crime Prevention Program" developed by the CSIR Crime Prevention Center and UN-Habitat, and this program is dealt with in detail. This article is important for the purpose of presenting action strategies and recommendations that can help local governments in crime prevention. It is believed that this article will help identify and implement appropriate policy implementations at local level in the context of crime prevention and fighting against crime in the cities more effectively.

Keywords: *Local governments, safe city, crime prevention, local crime prevention program*

Giriş

Merkezi yönetimlerden sonra kamu yönetim sisteminin en büyük ve en önemli parçası olan yerel yönetimler, yerel düzeyde faaliyet gösteren ve belirli bir coğrafi bölgede hizmet veren idari birimlerdir (Eryılmaz, 2006, s. 79-84). Artan toplumsal sorunlar ve yerel düzeyde beklentiler yani en geniş anlamda yerel ihtiyaçları karşılamak üzere kurulmuş olan yerel yönetimler, yerel topluma karşı çok önemli sorumluluklar taşırlar. Yerel yönetimlerin, yerel düzeyde artan sosyal sorunlar, talep ve beklentiler nedeniyle etkinlikleri ve gereklilikleri çoğu zaman merkezi yönetimin önüne geçmektedir (Zengin ve Kesgin, 2013).

Günümüzde kentleşme oranlarının artmasıyla² ve demokratik değerlerin gelişmesiyle birlikte yerel yönetimlerin kamu hizmetlerinde rolü daha da önem kazanmıştır. 2017 yılı itibariyle Türkiye nüfusunun %92,5'inin (TÜİK, 2015) belediye sınırları içinde yaşaması gerçeği de, insana hizmet noktasında en önemli uğraşın insan odaklı, toplumun her kesimini kapsayan, emniyetli ve güvenli kentler ve şehircilik konusu olmasını zorunlu kılmaktadır. Her ne kadar dünya genelinde demokratik değerler zaman zaman sekteye uğratılsa da yerel yönetimler, demokrasinin temel kavramları olan özgürlük, eşitlik ve katılımın yerel ölçekte daha güvenli bir ortamda hayata geçmesine katkıda bulunabilirler. Bu hizmetlerin başında güvenlik yani vatandaşlara olabildiğince suçtan arındırılmış emniyetli ve güvenli bir ortam sunma gelir (Council of Europe, 1992). Her ne kadar merkezi yönetimler, kentlerde suç önleme politikalarını oluşturmak, sürdürmek ve geliştirmek ve vatandaşlar için emniyetli ve güvenli ortamlar sağlamak için ana sorumluluğa sahip olsa da, kentlerde suç önlemeyi teşvik etmek ve sürdürmek için yerel yönetimlerin yapabilecekleri eylemler çok önemlidir. Yerel yönetimler, halka en yakın birimler olarak demokrasi geleneğinin yerleşmesine ve daha etkin güvenlik hizmeti sunulmasına önayak olabilirler. Hizmette yerellik ilkesi de, yerelde sunulacak hizmetlerin en yakın birim yani yerel yönetimler tarafından yürütülmesini gerekli kılar. Yerel yönetimlerin kentlerdeki ekonomik, sosyal, kültürel, politik ve teknik sorunların çözümünde anahtar bir konumu vardır. İyi yönetim de, emniyet ve güvenlik hizmetlerinin ademi merkeziyetini yani yerinden yönetimini gerektirir.

² Türkiye'de 2014 yılı kentleşme oranı %73 olarak değerlendirilmiş ve 2050 yılında bu oranın %84'e çıkabileceği öngörülmüştür (Zengin, 2018, s. 90).

En genel anlamıyla yönetim, “yönetim sürecinde hükümet dışı aktörlerin de etkin bir şekilde yönetime katıldığı, bu süreçte rol oynayan aktörler ve örgütler arasındaki etkileşimi, formal ya da resmi sıfatı bulunmayan kişi, grup ve kuruluşların katılımını” (Yüksel, 2000, s. 145) ifade eder. Güvenlik yönetimi ise; kentsel suçların önlenmesi veya azaltılması ve bunun sonucu olarak kent emniyeti ve güvenliğinin sağlanmasında merkezi yönetim, yerel yönetim, kamu kolluk kuvvetleri ve özel güvenlik birimleri, özel sektör, STK’lar ve yerel halk arasındaki kentsel güvenlik konusundaki işbirliği ve koordinasyonu ifade etmektedir. Görev ve yetkileri sınırlı olsa dahi belediye zabıtası, kentsel trafik düzenlemesinin belediyeler tarafından yapılması ve muhtarlık sistemi, kentlerde güvenlik hizmetlerinin yerel olarak sunulabileceğine dair örneklerdir (Aydın, 2009).

Güvenliğin sağlanmasında reaktif yaklaşımın sonuç vermemesi ve bunun sonucu değişen paradigma ile birlikte gelen proaktif yaklaşım, yerel yönetimlerin kentlerde güvenliğin sağlanması ve suçun önlenmesinde önemli görevler üstlenmesini gerektirir. Kentlerde suçla mücadele ve güvenliğin sağlanması konusunda merkezi yönetimin yetersiz kalması, merkezi yönetimin bu sorumluluğunun önemli bir kısmının yerel yönetimlere devredilmesi gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Bu devir sonucu kent güvenliğinin sağlanmasında yerel yönetimlerin daha etkili bir programatik çerçeve oluşturulabileceği düşünülmektedir. Dolayısıyla suçun yerel düzeyde gerçekleşmesi gerçeğinden hareketle etkili suç önleme politikalarının, merkezi yönetimlerin desteğiyle birlikte başarı olasılığını artıracak şekilde yerel düzeyde uygulamaya konulması önem arz etmektedir. Birleşmiş Milletlerin (BM) Suç Önleme Rehberi de, kentlerde suç ve güvensizliğin temel nedenlerini ortadan kaldırmada yerel yönetimlerin kilit rol oynadığını vurgular (United Nations [UN], 1995; UN, 2002). Bu bağlamda, yerel yönetimlerin suç önleme konusunda etkinliklerini artırmak amacıyla merkezi yönetim, yerel yönetim ve sivil toplum kuruluşlarının (STK) bilgi ve tecrübelerini birleştiren ve çok disiplinli ortaklıklar tarafından kullanılacak yaygın iki program geliştirilmiştir (Shabangu ve Petrella, 2007). Bunlardan ilki, BM-Habitat’ın “Daha Güvenli Kentler Programı”, ikincisi ise Bilimsel ve Endüstriyel Araştırma Konseyi (CSIR) Suç Önleme Merkezi ve BM-Habitat tarafından geliştirilen “Yerel Suç Önleme Programı (YESÖP)” dür.

YESÖP, kentlerde etkin suç önlemeyi desteklemek için yerel yönetimlerin daha iyi ve pratik araç taleplerine, kentlerde güvenlik ve BM’nin suç önleme kılavuz ilkeleri ile ilgili uluslararası tartışmalara ve merkezi/yerel yönetim ve STK’ların bilgi ve deneyimlerini birleştiren süreç araçlarına du-

yulan ihtiyaca cevap vermektedir. BM-Habitat ve CSIR tarafından geliştirilen YESÖP (Shaw ve Travers, 2007), çok disiplinli ortaklıklar tarafından kullanılabilen ve yerel yönetimlerin suç önleme kapasiteleri ile yerel önleme yaklaşımını birleştirmektedir (Shabangu ve Petrella, 2007). Dolayısıyla bu çalışmada, esas olarak suç önleme programlarından YESÖP versiyonuna odaklanılmış ve bu program detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Bu makale, yerel yönetimlere suç önlemede yardımcı olabilecek eylem stratejileri ve önerileri sunmayı amaçlaması bakımından önemli görülmektedir. Türkçe alanyazın incelendiğinde böyle bir modelin ortaya konulmadığı görülmüştür. Dolayısıyla, YESÖP'ün kent güvenliğini daha etkin bir şekilde sağlamak üzere yerel yönetimler tarafından uygulanabilir bir model olduğu düşünülmektedir. Çünkü YESÖP, kentlerde diğer paydaşların katılımıyla birlikte yerel yönetimlerin liderliğinde yürütülebilecek suçla mücadelenin genel programatik-stratejik çerçevesini çizmektedir. Bu makalede, sadece yerel yönetimlere odaklanılmasının gerekçesi ise, yerel yönetimlerin daha suç ortaya çıkmadan önleyici politikaları, kolay ve etkin bir şekilde geliştirebilme ve uygulamaya koyabilme kapasitesine sahip olmalarıdır. Bu bağlamda bu makalenin, kentlerde suç önleme ve suçla daha etkin mücadele bağlamında yerel düzeyde uygun politika uygulamalarının tanımlanmasına ve işe koşulmasına yardımcı olacağına inanılmaktadır.

Bu amaçla bu makale 5 bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde, genel olarak kent güvenliği ve suç önleme konularına değinilmiştir. İkinci bölümde, genel olarak kentlerde suçun önlenmesi ve kent güvenliğinin sağlanabilmesi için alanyazındaki farklı model ve yaklaşımlara yer verilip, yerel yönetimler tarafından kentlerde suç önleme bağlamında kullanılabilecek sekiz temel ilke sunulmuştur. Bir sonraki bölümde, yerel yönetimlerin suç önlemedeki anahtar rolü açıklanmıştır. Dördüncü bölümde, Yerel Suç Önleme Programı detaylı bir şekilde ele alınmış ve son bölümde ise sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

Kent Güvenliği ve Suç Önleme

Gün geçtikçe nüfusun kentlerde yoğunlaşması, kentlerde görülen suç oranlarının artması ve kentleşme ve/veya kentlileşememe ile birlikte kentlerde barınma, iş ve en önemlisi güvenlik sorunları ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla kentleşme, beraberinde güvenli bir kentte yaşama ihtiyacını doğurmuştur. Bu açıdan, güvenli bir kentte yaşamak her kent sakininin hakkıdır (Derdi-

man, 2010). Diğer bir anlatımla, yaşama hakkı ile temel hak ve özgürlüklere sahip olmak ve bunları etkin bir şekilde kullanmak, ancak emin ve güvenli kentlerde mümkündür. Emin ve güvenli bir kentin en önemli koşulu ise, her insanın günlük hayatında kendisini emniyet ve güvende hissedebilmesidir. Bu bağlamda, “her kent sakini, mümkün olduğunca suç, kabahat ve saldırılardan arındırılmış emin ve güvenli bir kentte yaşama hakkına sahip” (Council of Europe, 1992) olmalıdır. “Güvenli olmayan kent, kent değildir. Kente kent diyebilmek için güvenli olması gerekir” (Geray, 2007, s. 50). Kentlerde güvenlik herkesin kaygısıdır. Kent sakinlerinin güvenliği garanti edilmedikçe ve kentlerde suç korkusu ve güvensizlik azaltılmadıkça, gerçek anlamda kent hakkı tam olarak karşılanamaz (Council of Europe, 1992).

Kent güvenliğini tehdit eden kentsel suç, kent güvenliği açısından kentlerde var olan üç büyük tehditten biri (UN-Habitat, 2007) olarak görülmektedir. Hatta dünyanın her kıtasından bir araya gelen 135 belediye başkanı, dünya kentlerinin maruz kaldığı dördüncü ‘en acı’ kentsel sorun olarak şiddet suçlarını sıralamıştır (Shaw, 2001a). Kentlerde suç ve şiddetle ilgili en son gidişat tüm ülkeleri etkilediği için, kentsel suç ve şiddet, günümüzde merkezi yönetimlerin en ana meşguliyetleri haline gelmiştir. Türkiye’de de işlenen suçların önemli bir bölümü kentlerde işlenmektedir³. Bu yüzden kentlerin güvenlik sorunu, kamuoyunu giderek daha çok meşgul etmektedir (Karasu, 2008). Bu bağlamda “kent güvenliği, tüm vatandaşların sahip olmak istediği kentsel yaşamın gerekliliklerinden biri” (UN-Habitat, 2007, s. 93) olarak görülmektedir.

Bu durumda, kent sakinleri için kentlerde emniyet ve güvenliği sağlamanın bir yolu, insani ve etkili bir suç önleme yöntemi geliştirmekten geçmektedir. Bu açıdan “çağdaş suç önleme, kentlerde suç ve güvenlik sorunlarına cevap vermek için stratejik bir süreç ve yöntemdir” (United Nations Office Of Drugs and Crime [UNODC], 2010, s. 21). Bu yöntem, kentlerde yaşayan herkes için yaşam kalitesini iyileştirmek ve toplumsal emniyeti/güvenliği artırmak için “yerel sorunlara yerel çözümlerin” (Shaw, 2001a, s. ii) araştırılması gerektiğini vurgulayarak, suçun yerel düzeyde insanların yaşam kalitesini etkileyen önemli bir faktör olduğunu varsayar (International Crime Prevention Center [ICPC], 2015). Kent ve suç bağlamında kentleri, kentliler için daha yaşanabilir hale getirmek ve kent sakinlerinin üzerin-

³ 2006 yılında Türkiye’de on bin kişiye düşen suç sayısının ortalaması 90’dır. 2006 yılında kentleşme oranı en fazla olan kentlerden 11’i bu ortalamanın üzerinde iken, en düşük kentleşme oranına sahip kentlerde bu sayı yalnızca 3’dür (Karasu, 2008, s. 266-267).

deki suç baskısını azaltmak, kent güvenliği ile ilgili çalışmaların temel amacıdır (Ataç, 2007).

Ulusal Suç Önleme Konseyi (NCPC) suç önlemeyi, “toplumda yaşam kalitesini olumlu yönde etkileme ve suçun oluşmadığı ortamların geliştirilmesine yardımcı olma yönünde hem suç tehdidinin azaltılması hem de emniyet ve güven duygusunun artırılmasına yöneltilmiş bir tutum ve davranış modeli” (NCPC, 1997, s. 2) olarak tanımlamıştır. Başka bir anlatımla, suç önlemenin amacı, kentlerdeki yaşam kalitesini arttırmak için insanların tutum ve davranışlarını olumlu yönde değiştirip emniyet ve güvenlik bilincini geliştirerek, kentlerde suçların ortaya çıkmasına neden olan sebepleri ortadan kaldırmak ve yok etmektir. Özetle suç önleme “bilimsel olarak belirlenen nedensel faktörleri başarılı bir şekilde ele alarak suçluluk, şiddet ve güvensizliği azaltan her şeydir” (ICPC, 1999, s. 1). Dolayısıyla, suç önlemenin üç hedefi vardır: kentlerde suça neden olan koşulları ortadan kaldırmak, kent sakinlerinin emniyet ve güvenlik duygusunu geliştirmek ve kentlerdeki yaşam kalitesini olumlu yönde arttırmaktır.

Avrupa Kentli Hakları Bildirgesi’nde kent sakinlerinin sahip oldukları belirtilen ve 20 madde altında sıralanan haklardan ilki, “güvenlik” hakkıdır (Council of Europe, 1992). Bu bildirmede, kentlerde güvenliğin sağlanmasına ve kentin her türlü suç ve yasa dışı faaliyetlerden olabildiğince dikkat çekilmiştir. Güvenliği sağlamak için bireyin veya toplumun kentlerde oluşan suçlara karşı korunması, temel hak ve özgürlüklerini kullanabilecek ortamın oluşturulması gerekir. Kentlerdeki suçların önlenmesi veya hiç olmazsa suç oranının azaltılması, kentlerde sürdürülebilir kalkınmanın sağlanmasında çok önemlidir. Suç tehdidinin sifra indirgenmesi mümkün olmasa dahi işlenen suçların sayı ve etkilerinin azaltılması yalnızca kentlerde değil makro ölçekte ilgili ülkede güvende olma hissini arttırabilir (Kanlı ve Kaplan, 2018).

Habitat III konferansında, üç kavram dikkatleri çekmektedir: kent liderliği, suç önleme ve kentsel güvenlik. Şehir liderliği bağlamında, yerel yönetimlerin kentlerde etkili ve insani suç önleme ve toplum güvenliği stratejilerinin geliştirilmesinde ve bunların uygulanması ve gözden geçirilmesi için kurumsal çerçevelerin oluşturulmasında ve sürdürülmesinde liderlik rolü oynaması gerektiği ifade edilmektedir. Kentlerde suç önleme, suçların oluşma riskini ve suç korkusu dâhil olmak üzere suç ve güvensizliğin bireyler ve toplum üzerindeki potansiyel zararlı etkilerini azaltmaya yönelik stratejileri ve önlemleri gerektirir. Kentsel güvenlik ise, kentlerde suç ve şiddetin önlenmesini ele almasının yanı sıra, bireylerin fiziksel, sosyal ve

psikolojik bütünlüğü dâhil olmak üzere bireysel hakların geliştirilmesini de içermelidir (Habitat III, 2015; Habitat III, 2016). Yani kentsel güvenlik, kentlerde suçun önlenmesi ve özgürlüklerin arttırılmasına yönelik tamamlayıcı bir kavramdır. Gökulu (2010) da kent güvenliği kavramını, bir tarafa kentlerde suçun önlenmesi için gereken yol haritalarını diğer tarafa ise özgürlükleri koyarak ele almaktadır.

Kentte suçla mücadele genelde resmi ve resmi olmayan yollar veya sosyal kontrol yoluyla gerçekleştirilmektedir. Bu makalede ise suçla mücadele kentte ilgili aktörlerin de katılımıyla yerel yönetimler tarafından kullanılabilir olan “Yerel Suç Önleme Programı” üzerinde durulmuştur.

Suç Önleme Model ve Yaklaşımları

Kentlerde, suçun önlenmesi veya en azından azaltılması için suçbilimciler tarafından farklı suç önleme model ve yaklaşımları öne sürülmüştür. Bunlardan bazıları suçlulara odaklanırken, diğerleri ise mağdurlara ve/veya mekânın rolüne odaklanarak suç önleme konusunu açıklamaya çalışmışlardır. Örneğin, Brantigham ve Faust (1976) suç önlemeyi; fiziksel ve sosyal ortamda suça zemin hazırlayan koşulların değiştirilmesine yönelik birincil önleme; suça zemin hazırlayan koşullarda bireylerin veya grupların yaşamlarında erken teşhis ve müdahale edilmesine yönelik ikincil önleme ve tekrar suç işlenmesinin önlenmesine yönelik üçüncül önleme şeklinde üç grupta ele almıştır. Diğer yandan Tonry ve Farrington (1995), ceza hukukunun uygulanması, gelişimsel suç önleme, toplumsal suç önleme ve durumsal suç önleme olmak üzere dört çeşit suç önlemeden bahsetmişlerdir.

Kentlerde suçun önlenmesi için alınması gereken önlemleri Janjinkham (2011, s. 61) “sosyal ve kültürel önlemler, ekonomik önlemler, demografik önlemler, mekânsal önlemler, iç-dış güvenlik önlemleri, bilgi teknolojileri ve suç önlemleri” olarak sıralamıştır. Suçun nedenleri çok ve karmaşık olduğundan farklı birçok teori suçlulara, mağdurlara ve/veya çevrenin rolüne odaklanmıştır. Bu teoriler genel olarak üç hususu ele almışlardır:

1. Halk sağlığı ve sosyal suç önlemeye odaklanarak suçun sosyal kökenlerini ele almak ve suça neden olduğu düşünülen koşulları değiştirmek,
2. Ceza adalet sisteminin etkin işletilmesi yoluyla suça karşı güçlü bir caydırıcılık,

3. Çevresel tasarım ve durumsal suç önlemeye odaklanarak suç fırsatlarını azaltmak için çevrenin değiştirilmesi (Cooke, 2015).

Diğer yandan, Suç Önleme Yönergesi (2002), çeşitli suç önleme yaklaşımlarını ve programlarını dört ana kategoriye ayırmaktadır (UN, 2002; UNODC, 2010, s. 12-16):

1. Sosyal gelişim yoluyla suç önleme / sosyal, ekonomik, sağlık ve eğitim önlemleriyle sosyal suç önleme
2. Toplum ve örgütler aracılığıyla yerel temelli suç önleme,
3. Çevresel tasarım yoluyla durumsal suç önleme,
4. Hapishanedeki gençleri ve insanları kapsayan ve daha sonra topluma dönenler için tekrar topluma kazandırma programları.

Son zamanlarda ise “Durumsal Suç Önleme” ve “Sosyal Suç Önleme” modelleri üzerinde durulduğu görülmektedir. Durumsal Suç Önleme, kentlerde suç önlemenin en iyi yolunun, suçun işlenmesini zorlaştıracak ve suçluların yakalanma olasılığını artıracak şekilde fiziksel alan ve çevrenin tasarlanması olduğunu öne sürmektedir. Cornish ve Clarke (2003), durumsal suç önleme bağlamında beş teknik sunmuştur: suç işlemeyi zorlaştırmak, suç işlemek için riskleri arttırmak, suçlardan elde edilecek kazancı azaltmak, suça teşvik eden koşulları azaltmak ve suç işlemek için öne sürülen mazeretleri kaldırmak. Kısaca Sosyal Suç Önleme ise, fiziksel ortamı değil sosyal ortamı değiştirerek suç işlemeyi önlemeyi amaçlamaktadır (Cornish ve Clarke, 2003). Sosyal önleme, potansiyel veya gerçek suçluları suç işlemekten caydıracak sosyal koşulları geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Alanyazın incelendiğinde yukarıdaki açıklamalarda da görüldüğü üzere kentlerdeki suçlarla ilgili birçok farklı suç önleme yaklaşım ve programının geliştirildiği görülmektedir. Bu açıklamalardan sonra en genel olarak kentlerde suç önleme; insan odaklı suç önleme, mekân odaklı suç önleme ve durumsal suç önleme stratejileri şeklinde sınıflandırılabilir. Durumsal suç önleme stratejisi, insan ve mekân odaklı stratejilerin birleşimidir. İnsan odaklı suç önleme stratejisi genellikle “Sosyal Gelişim Yoluyla Suç Önleme” olarak bilinirken, mekân odaklı stratejiler ise “Çevresel Tasarım Yoluyla Suç Önleme” yöntemi olarak bilinir. Durumsal suç önleme yaklaşımlarıyla birleştirildiğinde, bu stratejiler bütüncül ve etkili bir suç önleme paketi oluşturur.

BM tarafından kabul edilen Suç Önleme Yönergesi (2002), herhangi bir ülkede herhangi bir yerel yönetim tarafından hangi model ve yaklaşım kullanılırsa kullanılsın, kentlerde suç önleme stratejileri ve politikalarının geliştirilmesi için kullanılacak sekiz temel ilkeyi ana hatlarıyla belirlemektedir.

dir. Kentlerde etkin suç önleme stratejisine yön veren ve suç önlemenin dayandırılması gereken temel ilkeler aşağıdaki gibi listelenebilir:

1. Hükümet liderliği
2. Sosyo-ekonomik kalkınma ve dâhil etme
3. İşbirliği ve ortaklıklar
4. Bilgi tabanının kullanımı
5. İnsan hakları / hukukun üstünlüğünü teşvik eder
6. Karşılıklılık, yani yerel suç sorunları ile uluslararası organize suçlar arasındaki bağlantıyı dikkate alır,
7. Farklılaşma, yani kadın ve erkeklerin farklı ihtiyaçlarına ve toplumun en savunmasız üyelerine saygı duyar (Redo, 2008; Schneider, 2015; Shaw ve Carli, 2011; UN, 2002; UNODC, 2010; UNODC, 2016).

Kentlerde suç önlemede çok aktörlü ortaklıklar yoluyla bütüncül bir yaklaşım kullanılması gerektiğinin önemi kabul edilirken, bu makalede sadece yerel yönetimlerin kullanacağı yerel suç önleme programı üzerinde durulmuştur.

Suç Önleme ve Yerel Yönetimler

Yerel yönetimler, coğrafi yetki sınırları içinde halkın yerel ihtiyaçlarını karşılamak üzere kanunlar çerçevesinde kurulan ve karar organı halkın seçimi ile belirlenen, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişileridir (1982 Anayasası 127. Md.; Eryılmaz, 2006; Parlak ve Ökmen, 2015, s. 20). Yerel yönetimlerin, yerel düzeyde artan sosyal sorunlar, talep ve beklentiler nedeniyle etkinlikleri ve gereklilikleri çoğu zaman merkezi yönetimin önüne geçmektedir (Zengin ve Kesgin, 2013). Kamu hizmetleri, merkezi yönetimler tarafından sunulduğu gibi merkezi yönetimin taşra teşkilatları ve yerel yönetim kuruluşları tarafından da yerine getirilebilmektedir.

Her ne kadar kentlerde suçları önlemek, suçla mücadele etmek ve güvenliği sağlamak merkezi yönetimlerin ana sorumluluğunda olsa da, yerel sorunlara yerel çözümler noktasında yerel yönetimlerin kentlerde suçları önlemede anahtar bir sorumluluğu olduğu düşünülmektedir. Yani bu hususlar, “artık yalnızca polise ve savcılara bırakılacak konular olmaktan çıkmış ve bu yüzden yerel yönetimler, tüm aktörleri bir araya getirmek için daha stratejik bir konumda bulunmaktadır” (Shaw, 2001a, s. 8; UN, 2009). Diğer bir anlatımla, kent güvenliğinin sağlanması, sadece polisiye tedbirlerle mümkün değildir (Ataç ve Gürbüz, 2009; Özbey ve Özel, 2015). Bu çalış-

ma esas olarak Yerel Suç Önleme Programı'nın tanıtımına odaklandığı için suç önleme ile ilgili kriminoloji alanyazınına fazla girilmemiş ve genel hatlarıyla bu programa kaynaklık eden suç önleme yaklaşımlarına değinilmiştir.

Alanyazın taraması en genel olarak, kentlerdeki suç ve şiddet sorunuyla mücadele etmek için iki yaklaşım geliştirildiğini göstermektedir. Birincisi, suçla mücadele için merkezi yönetimler tarafından baskı yoluyla gerçekleştirilen klasik yaklaşımdır. İkincisi ise, iki yolla gerçekleştirilebilen ve kentlerde suçla mücadelede baskı yerine, daha suç oluşmadan önlemeyi tercih eden yaklaşımdır. İkinci yaklaşımda kullanılacak birinci yol, polisi suçla mücadelede ana aktör olarak kullanır. Diğeri ise, yerel makamları, polisin de katılabileceği sivil kuruluşlar arasındaki bir ortaklık yoluyla suçları önlemeye teşvik eder (Williams, 2014). Kent güvenliği ve suçla mücadelede hem merkezi yönetimlerin hem de yerel yönetimlerin birçok görev ve sorumlulukları vardır. Fakat merkezi yönetimlerden önce yerel yönetimler, vatandaşların ve toplumun emniyetini, güvenliğini ve yaşam kalitesini arttırmaktan birinci derecede sorumludurlar. Yerel yönetimler, halka en yakın ya da halkın en kolay ulaşabildiği kurumlar olmakla birlikte halka en önce hesap verecek olanlar da yerel yönetimlerdir.

Yerel yönetimler, kent güvenliği ve suçların önlenmesinde kurulacak ortaklıklar için bir çerçeve oluşturulmasında önemli bir rol oynayabilir. Dolayısıyla, yerel yönetimlerin bu sürece yalnızca istişare açısından değil, aynı zamanda suç önleme projelerinin üreticileri ve uygulayıcıları olarak da dâhil olmaları gerekir (UN-Habitat, 2007). Suç, yerel düzeyde gerçekleştiğinden etkili suç önleme politikaları, merkezi hükümetlerin desteğiyle yerel düzeyde ele alınmalıdır. Suçun Önlenmesine Yönelik Kılavuz İlkeler (1995; 2002) de, yerel yönetimlerin kentlerde güvensizliğin ve suçun temel nedenlerini ortadan kaldırmadaki kilit rolüne vurgu yapmaktadır. Bu yüzden, artık yerel yönetimler “yerel sorunlara yerel çözümler üretmek için kentte birçok aktörün ortaklığını gerektiren iyi yönetim meselesi olarak suçun azaltılmasına odaklanmaya başlamalıdır” (ICPC, 2001, s. 33).

Günümüzde “yerel yönetimlerin suçun önlenmesi konusunda kilit bir ortak olması gerekliliği” kabul edilmektedir (Shaw, 1998, s. 8). Yerel yönetimlerin kentlerde suçun önlenmesi ve toplumsal emniyetin ve güvenliğin sağlanmasında bu kadar önemli bir paydaş olmasının üç temel nedeni vardır: a) hesap verebilirlik, b) çok sektörlü stratejileri geliştirmek ve ilerletmek için liderlik, c) toplumla yerel ortaklıkların oluşturulması. Suç azaltma ve önleme planlarının yerel yönetimlerin liderliği olmadan başarılı olamayacağı anlaşılmaktadır (Milliken, 2016, s. 5; NCPC, 2000, s. 17). Bu yüzden “kent-

lerde mevcut suç problemlerini çözmek ve gelecekte daha büyük sorunlardan kaçınmak için, yerel yönetimler düşünme biçimlerini ve eylem tarzlarını değiştirmelidirler. Toplumsal güvenliği temel bir insan hakkı olarak gören iyi yönetişim, belediye başkanlarının güvenli ve sağlıklı toplumları inşa etmede birincil sorumluluğu taşıdıkları konusunda ısrar etmektedir” (ICPC, 2001, s. 10).

Yerel yönetimlerin kent güvenliği ve suç önlemede kolluk kuvvetlerine bir paydaş olarak katılması, hiç şüphesiz suçların önceden tespit edilmesinde ve suça sebebiyet verecek unsurların ortadan kaldırılmasında önemli bir rol oynayacaktır. Halka en yakın olan ve demokratik katılımın en üst seviyede olduğu yerel yönetimler, hizmet sunduğu bölgeyi çok iyi analiz edebilme yeteneğine sahip oldukları için, kolluk kuvvetlerinden daha işlevsel bir şekilde suç önleme konusunda politika ve strateji üretebilecektir (Çakır, Sarıhan ve Sarıhan, 2014). Yerel yönetimler, yerel toplulukların sorunlarını teşhis etmek ve daha sonra kentlerde bir dizi suç önleme girişimini uygulamak için il/ilçe kolluk kuvvetleri, sosyal, aile ve gençlik hizmetleri, sağlık ve eğitim müdürleri ve iş gruplarının yerel liderleri ile ortaklıklar kurmak için işbirliği stratejisinin geliştirilmesinden sorumludur (Shaw, 2001b).

Özetle, suç önleme strateji ve politikaları genellikle ulusal düzeyde belirlenirken, suç yerelde gerçekleştiğinden suçun yerel düzeyde ele alınmasını gerektirir. Sadece tek bir kurumun suçu önlemesi mümkün olmadığından, yerel yönetimlerin liderliğinde kentteki yerel tüm kuruluşların, suçların önlenmesi bağlamında toplumun yaşam kalitesine kalıcı bir iyileşme sağlayacak kapsamlı çözümler geliştirmek için birlikte çalışması gerekir. Aşağıda açıklandığı gibi, Yerel Suç Önleme Programı da (YESÖP) kent güvenliği ve suçun önlenmesi için kentteki ilgili tüm paydaşların harekete geçirilmesinde yerel yönetimlerin yönetici ve koordinatör olarak kilit bir rol oynadığını ve yerel bir suç önleme stratejisinin geliştirilmesi ve uygulanması gerektiğini önermektedir.

Yerel Suç Önleme Programı (YESÖP)

Yapılan araştırmalar, kentlerde suç önleme bağlamında yerel stratejilerin geliştirilmesi ve uygulanması için gerekli olan çok disiplinli yerel suç önleme ortaklıklarının kurulmasına yardımcı olacak süreç araçlarına ihtiyaç duyulduğunu ortaya koymuştur (Holtmann, 2008). Bu ihtiyacı karşılamak üzere, BM-Habitat’ın Daha Güvenli Kentler Programı ve CSIR Suç Önleme

Merkezinin geliştirdiği (Shaw ve Travers, 2007; Shabangu ve Petrella, 2007) YESÖP, çok sektörlü yerel suç önleme stratejileri girişimleri, yönlendirmesi, tasarımı ve uygulamalarında yerel yönetimler ve yerel güvenlik ekipleri tarafından karşılaşılan zorlukların üstesinden gelmek için geliştirilmiştir (CSIR, 2009, s. 8).

YESÖP, “toplum seferberliğini, yerel kapasite oluşturmayı ve izleme ve değerlendirmeyi içeren güvenlik denetimi, bilgileşim, strateji geliştirme ve uygulamaya olanak sağlayan yerel suç önleme ortaklıkları için bir süreç aracıdır” (Taute, 2008, s. 6). Bu bağlamda YESÖP’ün, yerel suç önleme stratejileri ve müdahaleleri bağlamında yerel yönetimlerin anlayış, kapasite ve donanımlarını daha fazla artırmak amacıyla geliştirildiği görölmektedir. Dolayısıyla bu programla amaçlanan, yerel yönetimlerin yerel düzeyde suçu önleme girişimlerini daha pratik ve sürdürülebilir bir hale getirmektedir.

YESÖP, yerel yönetimlerin yerel suç önleme süreçleri, kavramları ve yaklaşımları ile daha etkin başa çıkmalarına yardımcı olmak için geliştirilmiştir (CSIR, 2006; Shaw ve Travers, 2007; Shabangu ve Petrella, 2007). Bu açıdan YESÖP’ün, kentlerde daha işlevsel ve yararlı yerel suç önleme programlarını uygulamak ve toplumsal güvenliği daha iyi bir şekilde tesis etmek amaçlı tasarlandığı söylenebilir. YESÖP, kentlerde vatandaşların güvenlik taleplerini karşılamak için yerel yönetimlerin pratik, erişilebilir ve kullanıcı dostu araçlara yönelik taleplerine cevap vermek üzere geliştirilmiştir (Shabangu ve Petrella, 2007). Bu bağlamda YESÖP şunları amaçlamaktadır:

1. Yerel yönetimlere, yerel suç önleme ortaklıkları oluşturmak ve sürdürmek için süreç yaklaşımı ile yardımcı olmak,
2. Yerel yönetimlerin kentlerde suç önlemede kullanacağı pratik araç ve gereçlerle hem merkezi yönetim hem de STK’ların mevcut suç önleme deneyimlerini pekiştirmek,
3. Yerel bütünleşik çabalar yoluyla önleyici bir yaklaşım kullanarak kentlerde suç önleme için yerel yönetimlerin artan taleplerine cevap verecek araçlar sağlamak,
4. Koordinasyon ve suç önleme ilkelerinin daha iyi anlaşılması dâhil yerel düzeyde yerel suç önleme kurum ve koordinatörlerinin kapasitelerinin artırılmasına yardımcı olmak. (Shaw ve Travers, 2007, s. 37; Shabangu ve Petrella, 2007).

Kesişen üç alan suç önleme modeli

CSIR Suç Önleme Merkezi, gerekli önlemler alınmadığı takdirde hepsi bir araya geldiğinde suçu doğuracak üç unsur (suçlu, mağdur, güvensiz ortam) anlamada ve bu unsurların huzur ve güvenlik ile sonuçlanacak şekilde nasıl dönüşmesi/dönüştürülmesi gerektiğini anlamada yardımcı olan Kesişen Üç Alan Suç Önleme Modeli’ni geliştirmiştir. Bu model ayrıca, suçu azaltma girişim ve çabalarında kentlerde güvenlik hizmeti sunan kolluk kuvvetleri dışındaki birçok aktörün temel rolünü tanımlamak için de yol göstermektedir (Holtmann ve Domingo-Swartz, 2008), YESÖP’ün içeriği hakkında bilgi veren Kesişen Üç Alan Suç Önleme Modeli, herhangi bir suçun gerçekleşmesi için üç unsurun aynı anda ve zamanda hazır bulunması ve bir araya gelmesi gerektiğini ve bu yüzden suç önleme aktörlerinin bu üç unsurunu sistematik olarak dönüştürerek suçu önlemeleri gerektiğini açıklamaktadır (Shabangu ve Petrella, 2007). Bu dönüştürme, YESÖP’ün temeli olarak görülmektedir.

Aslında bu modelin, ilk olarak Cohen ve Felson (1979) tarafından öne sürülen “Rutin Eylem Teorisi”nden geliştirildiği görülmektedir. Bu teoriye göre, “çoğu suç eylemi muhtemel bir suçlu, uygun bir hedef/mağdur ve suçun meydana gelmesini önleyecek uygun bir koruyucunun olmadığı durumların aynı zamanda ve yerde kesişmesini gerektirir (Cohen ve Felson, 1979, s. 588). Burada suçlu, herhangi bir nedenden dolayı suç işleyebilecek potansiyel kişi; mağdur, kişi, bina, kurum ve eşya; ortam ise suçlu ve mağdurun bir araya geldiği koşullar, ortam ve yer olabilir (Schneider, 2015). Yani kısaca suç, suç işleme isteğinin, hedef/mağdurun ve suç için fırsat sağlayan bir ortamın kesiştiği bir yerde ortaya çıkar. Suçun çok disiplinli doğasına işaret eden bu kesişme, aktör ve eylemler ve dönüşüm, aşağıdaki ilgili kaynaklardan uyarlanarak Tablo 1’de gösterilmiştir:

Tablo 1’de görüldüğü üzere bu model suçun, suç işlemeye yönelik bir iradenin yani suçlunun, suça maruz savunmasız bir mağdurun ve suça zemin hazırlayan güvensiz bir ortamın kesiştiği durumlarda meydana geldiğini ileri sürmektedir. Bununla birlikte;

1. Suç işleme iradesinin savunmasız bir mağdurla kesiştiği yerde, ancak suç işlenmesine imkân vermeyen bir ortamda, tehdit edici davranış, zorbalık ve taciz ortaya çıkar, ancak suçun kendisi ortaya çıkmaz.
2. Suç işlenmesine imkân veren bir ortamda ve mağduriyete karşı savunmasızlığın olduğu yerlerde, ancak istekli bir suçlunun olmadığı durumda, güvensizlik korkusu ve algıları çoğalır, ama yine gerçek bir suç meydana gelmez.

Suç işleme iradesinin uygun bir ortamla kesiştiği yerde, ancak potansiyel bir kurban olmadığı durumlarda, anti-sosyal davranışlar ortaya çıkar.

Tablo 1. Kesişen Üç Alan Suç Önleme Modeli

SUÇ		DÖNÜŞÜM		
Suç, suç işleme isteğinin fırsat sağlayan bir ortamda savunmasız bir mağdurla kesiştiğinde ortaya çıkar.		Huzur ve emniyet/güvenlik, üç alanın dönüşümü yoluyla gerçekleşir ve bu kesişimin dönüşümü ile sonuçlanır.		
	Kesişme	Aktör/Eylem	Kesişme	
Suçlu	<u>Suçlu & Mağdur</u> Tehdit, Zorbalık, Taciz	Sosyal gelişim (erken çocukluk); Refah sektörü (aile uyumu); Eğitim, Özel sektör (iş yetenekleri ve iş fırsatları); İslah hizmetleri (yeniden topluma kazandırma ve iyileştirme); Kolluk kuvvetleri, Adli birimler; Sanat, Kültür, Spor (meşguliyet); Halk ve STK	<u>Yapıcı vatandaş & Esnek toplum</u> Dostça destek	Yapıcı, katılımcı vatandaş
Savunmasız mağdur	<u>Mağdur & Güvensiz ortam</u> Korku, Güvensizlik algısı	Sosyal hizmetler, Eğitim, Mağdur hizmetleri, PDR hizmetleri, Ulaşım hizmetleri, Konut sağlama, İletişim, Medya ve Toplum	<u>Esnek toplum & İyi yönetilen ortam</u> Esenlik ve güvenlik duygusu	Esnek, iyi desteklenmiş toplum
Güvensiz ortam	<u>Güvensiz ortam & Suçlu</u> Anti sosyal davranış	Yerel Yönetimler: planlama, halka açık yerlerin tasarımı ve yönetimi, evlerin tasarımı ve planlaması, kamu hizmetleri sunumu ve erişimi, eğlenme/zaman geçirme tesisleri, güvenli ulaşım ağları ve yolları, ışıklandırma, tuvalet vb. kamu olanakları. Kolluk Kuvvetleri ve Zabıta: yasa ve yönetmeliklerin uygulanması. Eğitim ve Kamu Çalışmaları: Emin ve güvenli okullar. Özel Sektör: Kamu ve özel alanlar arasında arabirim.	<u>İyi yönetilen ortam & Yapıcı vatandaş</u> Temiz, huzurlu mekân kullanımı	İyi tasarlanan ve yönetilen ortam

Kaynak: Holtmann ve Domingo-Swarts, 2008, s. 125; Holtmann and Jansen van Vuuren, 2007, s. 4; Shabangu ve Petrella, 2007.

Özetle bu model, yukarıda bahsedilen her üç suç unsurunun sadece her birinin aynı anda aynı yerde mevcut olmamasını değil, aynı zamanda bir suçun meydana gelmesinden önce de kesişmesi gerektiğini iddia eder. Bu

bağlamda eğer suç önlenecekse, böyle bir kesişmenin özellikle önlenmesi için müdahalenin yapılması gerekir (Holtmann ve Domingo-Swartz, 2008, s. 125; Shabangu ve Petrella, 2007). Suç, istekli bir failin, savunmasız bir mağdurun ve suçu sağlayan bir ortamın aynı zamanda ve aynı yerde bir araya gelmesi durumunda ortaya çıktığından, yerel yönetimler ve ilgili aktörler tarafından yapılan suç önleme girişimleri, bütüncül bir yaklaşımla hem mağdurlara, hem suçlulara hem de mekâna odaklanmalıdır.

Tablo 1 daha yakından incelendiğinde bu model, her bir alanı dönüştürmek için gerekli aktörleri ve müdahaleleri ve sonuç olarak kesişme alanının azaltılması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bir alanı, diğer iki alandan tamamen uzaklaştırarak kesişmelerini önlemek teorik olarak mümkün olsa da, diğer iki alana müdahale edilmediği ve bu iki alanın kesişimi durumunda, toplumda anti-sosyal davranış, zorbalık ve / veya suç korkusu kendini göstermeye devam edecektir. Bu nedenle, suçu azaltmaya yönelik yerel çabalar sadece tek bir alanı hedeflememelidir. Kentlerde suç önlemeyle ilgili aktörlerle çok sektörlü ortaklıklar oluşturulmalıdır. Bu bağlamda;

1. Suç işleme eğiliminde olan kişilerin ilgili alanda yer alan aktör ve eylemler yoluyla, yapıcı olan ve toplumun genel refahına katkıda bulunan vatandaşlara dönüştürülmesi,
2. Savunmasız mağdurların ilgili alanda yer alan aktör ve eylemler yoluyla, toplumun esnek ve iyi desteklenmiş üyelerine dönüştürülmesi,
3. Suça zemin hazırlayacak ortamların ilgili alanda yer alan aktör ve eylemler yoluyla, tasarım ve yönetim açısından suçu önleyen ve suç işlenmesine fırsat vermeyen yerlere dönüştürülmesi gerekir (Holtmann ve Domingo-Swartz, 2008, s. 125-126; Shabangu ve Petrella, 2007).

Özetle Tablo 1, suç kategorisinde yer alan üç alanın (unsurun) her birinin dönüşümü yoluyla suçun, kentlerde huzur ve güvenliğe dönüşümünü göstermektedir. Burada potansiyel suç işleyebilecek kişilerin yapıcı ve katılımcı vatandaşlara; savunmasız mağdurların esnek, dirençli ve iyi desteklenmiş insanlara; güvensiz ortamların ise iyi tasarlanan ve yönetilen bir ortama dönüşümü/dönüştürülmesi söz konusudur. Kentlerde etkin bir suç önleme yoluyla huzur ve güvenliği sağlamak ise, birlikte çalışması gereken birçok aktörün sürdürülebilir çok disiplinli ortaklık kurmasını gerektirir. Bu bağlamda YESÖP, “suçun yoğun olarak gerçekleştiği yerel alanları huzurlu ve güvenli topluluklara dönüştürmek için sürdürülebilir yerel ortaklıklar oluşturmak üzere kentlerde suç önleme bağlamında farklı aktörleri bir araya getiren stratejik planlama ve stratejik destek araçlarını içermektedir” (Sha-

bangü ve Petrella, 2007, s. 159). Yerel suç önleme girişimlerinin tasarlanması ve sürdürülmesi için hem planlama süreçleri hem de destek süreçleri aşağıda detaylı bir şekilde ele alınmıştır.

Stratejik planlama süreci⁴

Bu süreçte YESÖP, çok disiplinli bir ortaklığın kurulmasına ve sürdürülmesine odaklanmakta ve bu süreci destekleyen belirli araçları, tercihlerin seçimini ve yerel sürecin tasarımını destekleyen bir kaynak kılavuzu sunmaktadır (Shaw ve Travers, 2007). YESÖP, stratejik planlama süreci birbirini takip eden beş aşamadan oluşmaktadır:

1. Yerel Suç Önleme Ortaklığı ve Girişimi Başlatmak
2. Yerel Güvenliği Anlamak: Güvenlik Teşhisi
3. Yerel Suç Önleme Stratejisini Geliştirmek
4. Eylemleri Planlamak ve Uygulamak
5. Yerel Suç Önleme Kurumunu Kurumsallaştırmak

Yerel suç önleme ortaklık ve girişiminin başlatılması

Kentlerde suçun önlenmesi ve azaltılmasına katkıda bulunabilecek tüm kilit ortakların belirlendiği ve harekete geçirildiği bir başlangıç aşamasıdır. Burada toplumun suç önleme konusunda genel güvenlik vizyonu, ilgili aktörlerle tartışılmış ve kararlaştırılmıştır. Bu aşamanın 5 adımı vardır:

- a. Yaşadığınız kenti ve sakinlerini iyi bilme ve tanıma
- b. Bir lider ve bir koordinatör tanımlama
- c. Destekleri harekete geçirme ve ortaklıklar oluşturma
- d. Vizyon hususunda fikir birliğine varma ve yerel suç önleme girişimini başlatma
- e. Çalışma yapısını oluşturma ve suç önleme ekibini kurma

Yönettiği kentin sorunlarını en iyi bilen ve kent sakinlerini en iyi tanıyan veya bilmesi ve tanıması gereken yerel yönetimler, kentlerde suç önlemede stratejik bir konumda bulunmaktadır. YESÖP de, kent sakinlerine yani yerel topluma en yakın olan hükümet organının, yani yerel yönetimlerin yerel suç önleme girişimlerinin stratejik liderliğini ve yönetimini üstlenmesi gerektiğine inanmaktadır.

⁴ Stratejik planlama ve destek süreci bölümleri ağırlıklı olarak Shabangu ve Petrella, (2007) ve Africa Forum for Urban Safety (AFUS) (2017) kaynaklarından Türkiye'deki yerel yönetimler bağlamında yararlanılarak uyarlanmıştır.

YESÖP, öncelikle etkin bir suç önleme vizyonu geliştirmek için kentte ilgili tüm aktörleri kapsayan ve yukarıda üç suç unsuru huzur ve güvenliğe dönüştürmek için gereken aktörlerin belirlenmesi gerektiğine işaret eder. Kentlerde suç önlemeyle ilgili aktörlerin öngörecekları muhtemel vizyon, bu makalenin yazarı tarafından şu şekilde önerilmektedir: "Tüm sakinlerinin ve misafirlerinin emin ve güvenli hissettikleri ve herhangi bir suç, güvensizlik ve acil durumlarda ilgili aktörlerin ne yapmaları gerektiğini bildiğine, kentlilerin gerçekten inandıkları huzurlu ve güvenli bir kent olmak". Bu bağlamda, Türkiye'deki her kentin öncelikli hedefi bu vizyonu gerçekleştirmek olmalıdır.

Yerel güvenliğin araştırılması ve anlaşılması (Emniyet ve güvenlik teşhisi)

Kurumsal ve sosyal araştırma verilerine dayalı yerel bir güvenlik teşhisi ile kentlerdeki mevcut suç durumunun titiz bir şekilde değerlendirildiği aşamadır. Bu teşhis, güvenlik ve suç problemlerini ve nedensel faktörleri belirlemeye, değerlendirmeye ve önceliklendirmeye çalışır. Ayrıca bu aşama, kentte suç önleme ile ilgili ortaklar arasında suçla mücadele usul, yöntem ve eylem için fikir birliğini kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. Bu aşamanın da 5 adımı vardır:

- a. Teşhis referans grubunu kurma
- b. Teşhis araç ve gereçlerini tasarlama
- c. İzleme göstergeleri üzerinde fikir birliği sağlama
- d. Teşhisi yürütme ve yönetme
- e. Analiz ve rapor yazma

Bu aşamada, suç olgusu bölgeden bölgeye değişiklik arz ettiği için belirli bir kentte, oraya has ve sakinlerinin yaşadığı suç sorunlarını ortaya çıkarmak önem arz etmektedir.

Yerel suç önleme stratejisinin geliştirilmesi

Güvenlik ve suç teşhis sonuçlarına ve ortakların vizyon ve taahhütlerine dayanan kapsamlı ve dengeli bir yerel suç önleme stratejisinin geliştirildiği aşamadır. Bu aşamanın 4 adımı vardır:

- a. Bulguları doğrulama ve öncelikleri kararlaştırma
- b. Eylem için seçenekleri değerlendirme
- c. Çalışma gruplarının kurulması
- d. Stratejiyi kabul etme ve benimseme

Yerel Suç Önleme Stratejisinin (YESÖS) geliştirilmesindeki ilk adım, kentlerde suç ve güvenlik açıkları teşhisinden elde bilgilerin analizinden ortaya çıkan önerileri kapsamlı bir suç önleme stratejisine dönüştürmektir. YESÖS,

güvenlik vizyonunu gerçekleştirmek için yerel suç önleme ortakları tarafından üstlenilecek rolleri ve bu aktörlerin izleyecekleri yolu açıklamalıdır. Bu bağlamda yerel kent sakinleri, yerel suç önleme ortaklıklarının kendi toplumlarındaki etkisini belirleyerek bu ortaklıkların başarısını değerlendirmek için en uygun konumda bulunan kişilerdir. Bu nedenle, o kente özgü ilgili ve uygun YESÖS'lerin geliştirilmesine yeterli zaman ve kaynak ayrılmasına önem verilmeli ve yerel halk da bu sürece dâhil edilmelidir.

Gerekli eylemlerin planlanması ve stratejinin uygulanması

Ayrıntılı çalışma planları, belirli görevler ve sorumluluklar, net zaman dilimleri ve hedefleri, yönetim, izleme ve değerlendirme ve bilgi mekanizmalarını içeren eylem planlarının oluşturulduğu ve uygulandığı aşamadır. Bu eylem planları daha sonra toplum için ve toplumla birlikte uygulanmalıdır. Bu aşamanın da 4 adımı vardır:

- a. Çıktıları, girdileri, faaliyetleri ve boşlukları tanımlama
- b. Çalışma planları oluşturma ve sorumluluk verme
- c. Göstergeler ve izleme mekanizmalarını kararlaştırma
- d. Eylem planlarını uygulama

Yerel suç önleme stratejisinin kurumsallaştırılması

Belediye planlaması ve yönetimi, politika, hukuki ve yapısal reformlar, iyi yönetim girişimleri, ceza adaleti reformu, vb. alanlarda güvenliğin sağlanması yoluyla katılımcı yerel suç önleme yaklaşımlarının, yöntemlerinin ve girişimlerin kurumsallaştırıldığı aşamadır. Kurumsallaşma, kentlerde yerel suç önleme için ortaklıkların resmileştirilmesini de içerir. Suç önlemenin nerede konumlandırılacağı ve süreci kimin yürüteceği konusunda bir anlayışa varmadan, zarar verici gecikmeler ve sorunlar ortaya çıkabilir; bu da stratejinin kâğıt üzerinde nasıl görünebileceğine bakmaksızın, yerel strateji üzerinde olumsuz bir etki yaratabilir.

Kurumsallaşma, etkili destekçilerden oluşan kritik bir kitleyi ve tutum değişikliklerini gerektiren uzun vadeli bir süreçtir. Yerel suçların önlenmesini kurumsallaştırmak için aşağıdaki eylemler tavsiye edilebilir:

- a. Suç önleme ekibini konumlandırma
- b. Siyasi destek
- c. Farkındalık oluşturma ve bilgi geliştirme
- d. Ortaklıklar

Stratejik destekleme süreci

YESÖP, stratejik planlama sürecinde bahsedilen aşamaları desteklemek üzere stratejik destekleme sürecinin üç şekilde gerçekleştirilebileceğini vurgulamaktadır:

1. Lider kurum ile ortaklık ve koordinatörlü yönetim ekibi
2. Bilgi ve iletişim
3. İzleme ve değerlendirme

Yerel suç önleme girişiminin stratejik liderliği

Yerel suç önleme girişiminin stratejik liderliği; vizyon ve liderlik, ortakların ve paydaşların seferberliği ve duyarlılığı, ve destek ve fonların harekete geçirilmesini içerir. Koordinatörlü yönetim ekibi ise; ortaklık ve uygulama yönetimini ve etkili koordinasyonu içerir. Stratejik Liderlik”, “Stratejik Yönetim” ve “Operasyon Ekibi” YESÖP’ün vazgeçilmez birimleri olarak görülmektedir.

Bilgi ve iletişim araçları

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin iyi kullanılması yoluyla etkin bir iletişim stratejisi, etkili bir Yerel Suç Önleme Stratejisi’nin ayrılmaz bir parçasıdır. İnsan hakları, kadın hakları ve yurttaşlık sorumlulukları konusunda gerekli farkındalık ile birlikte, işbirliğini, bilgi paylaşımını, koordinasyonu, yönetimi kolaylaştırmayı ve toplumda önleme kültürünün gelişmesine katkıda bulunmayı kolaylaştırmak amacıyla bu destek yürütülmelidir. Bu amaçla, Yerel Suç Önleme Ortaklığı etkin bir iletişim stratejisi geliştirmek üzere şunları yapmalıdır:

- a. Ortaklık ve hedef toplum arasındaki iletişimi geliştirmek
- b. Ortaklık ve halk arasındaki iletişimi geliştirmek
- c. Ortaklığa katılan ortaklar arasındaki iletişimi geliştirmek
- d. Belirli bir etkinliği uygulayan ortaklar arasındaki iletişimi geliştirmek

İzleme ve değerlendirme

İzleme ve değerlendirme, yerel suç önleme stratejilerinin geliştirilmesi ve uygulanması sürecini denetlemek için kullanılır. Harcanan kaynakları hesaba katmak, fayda-maliyet analizini yapmak, çıktıların ne ölçüde iletildiğini ve hedeflerin ilerici başarısına ne ölçüde katkıda bulunduğunu değerlendirmek, performans ve süreci değerlendirmek, etkili sorun gidermeyi kolaylaştırmak ve sonuçları ve çıktıları iyileştirmek için ihtiyaç duyulan stratejile-

re ve eylem planlarına uyarlamaları önermek için izleme ve değerlendirme yapılmalıdır. İzleme ve değerlendirme genellikle aşağıdakiler hakkındadır:

- a. Suç önleme bağlamında yaptıklarınızı ölçmek
- b. Önlemede nelerin etkili olduğunu ve olmadığını ve bunların neden olduğunu bulmak
- c. Hatalardan ders almak
- d. Deneyimlerinizin faydalarını kardeş kentlere aktarmak
- e. Kullandığınız para ve kaynakların muhasebeleştirilmesi
- f. Suç önleme programlarının değerli ve işe yaradığına ikna edici bulgular

Bu bağlamda başarılı bir izleme ve değerlendirme aşağıdakileri sağlar:

- a. Suç önleme müdahalelerinin başarıyla uygulanmasını
- b. Müdahalelerin problemleri doğru bir şekilde hedeflediğini
- c. Müdahalelerin beklenen etkiyi oluşturmasını
- d. Öngörülemeyen herhangi bir etkinin, ters etki üreten bir etkiye sahip olmamasını.

Programın bileşenleri bağlamında özetle YESÖP, son yirmi yılda küresel suç önleme deneyimlerinden elde edilen pratik ve kullanıcı dostu teknik araçlar, ipuçları ve kontrol listeleri içermektedir (Shaw ve Travers, 2007). YESÖP'ün aşağıda sıralanan birbiriyle ilişkili bileşenleri, yerel yönetimlerin yerel suç önleme stratejisini geliştirme, uygulama ve değerlendirme sürecini üstlenmelerini sağlayacak şekilde geliştirilmiştir. Bu bileşenler; stratejik çalışma kitabı, kaynak dizini, araçlar (okul kaynağı, yıl planlayıcısı, haritalama aracı), CD-ROM'lar, YESÖP eğitim müfredatı ve interaktif iletişim teknolojisi.

Sonuç

Diğer ulusal ve uluslararası suç önleme programları gibi Yerel Suç Önleme Programı da (YESÖP), kent güvenliği ve suç önleme faaliyetlerinde yerel yönetimlerin öncülük etmesini önermektedir. Kentlerde yerel yönetimlerin ve ilgili diğer aktörlerin suçla mücadele ve güvenliği tesis etmek üzere bilgi ve teknik gereksinimlerini karşılamak amacıyla geliştirilmiştir. YESÖP'ün "Stratejik Planlama ve Destek Bileşenleri, daha güvenli ve daha müreffeh bir ortam için hedeflerin gerçekleştirilmesine yardımcı olacak şekilde tasarlanmıştır. Yerel Yönetimler ve Yerel Suç Önleme Ekiplerinin suç önleme çabalarını geliştirmelerine, uygulamalarına ve sürdürmelerine olanak sağlamak için geliştirilmiştir" (Shabangu ve Petrella, 2007). Bu açıdan YESÖP,

yerel yönetimler tarafından kendi ortamlarına kolayca uyarlanabilen ve kendi stratejilerini geliştirmeleri için bir kaynak çerçevesi ve destek araçları sunan bir programdır.

Kent güvenliğini sağlama ve kentlerde suç önleme sadece yerel yönetimlerin ve kolluk kuvvetlerinin değil, herkesin görevidir. Suç, istekli bir failin, savunmasız bir mağdurun ve suça zemin hazırlayan bir ortamın aynı zamanda ve aynı yerde bir araya gelmesi durumunda ortaya çıktığından, yerel yönetimler ve ilgili tüm aktörler tarafından yapılan suç önleme girişim ve faaliyetleri, bütüncül bir yaklaşımla hem mağdurlara, hem suçlulara hem de mekâna odaklanmalıdır. Kentlerde suçun oluşmasına zemin hazırlayan tüm faktörleri ele alıp bütüncül bir yaklaşımla, yukarıda Kesişen Üç Alan Suç Önleme Modeli’nde de vurgulandığı gibi, 3 hedef unsur veya alana odaklanmak gerekir:

İnsan temelli stratejilerle, suç işleme riski bulunan muhtemel kişilerin, suç işleminin önüne geçilerek bunların toplumun sağlıklı, yapıcı ve topluma katkıda bulunan ve olumlu davranış sergileyen bireylere dönüştürülmesine çaba sarf edilmelidir. Bu noktada atılacak adımlar, belirli bir grupta veya yerde belirli bir kişinin neden suç işlediğine dair nedenlere odaklanmalıdır.

Mağdur temelli stratejilerle, suç mağduru olma olasılığını en aza indirme veya bir şekilde suçun mağduru olanlara yönelik maddi, manevi ve hukuki destek verilmeye çaba sarf edilmelidir. Bu noktada atılacak adımlar, özellikle risk grubundaki genç, yaşlı ve kadınlar vb. gibi yani belirli bireylerin veya grupların savunmasızlığını azaltma stratejilerine odaklanmalıdır.

Ortam (mekân) temelli stratejilerle ise, suça zemin hazırlayan çevresel, sosyal, ekonomik vb. tüm faktörleri değiştirmeye çaba sarf edilmelidir. Bu noktada atılacak adımlar, sosyal, ekonomik ve çevresel tasarım açısından suç işlenmesine mazeret olarak öne sürülen nedenlerin ortadan kaldırılması stratejilerine odaklanmalıdır.

Son olarak, günümüzde bilgi ve iletişim teknolojileri, kentlerde güvenlik hissini artıran, suç önlemeye ve toplumsal güvenliğe katkıda bulunan ve savunmasız grupların bir sese sahip olması için bir platform sunan önemli bir faktördür. Sosyal medya dâhil olmak üzere çağdaş ileri teknolojilerin kullanılması, kentlerde güvenliği sağlama ve suç önleme konusunda yerel suç önleme ve toplum güvenliği stratejilerini, politikalarını ve programlarını geliştirmeye yardımcı olabilir. Güçlü ortaklıklar, doğru bilgiler, açık stratejiler ve ortak eylemler yoluyla kentlerin ve sakinlerinin emniyet ve güvenliği artırılabilir ve kentlerde suç önlenir (Habitat III, 2015; Habitat III, 2016).

Kısacası, kentlerde suçun önlenmesi ve dolayısıyla toplumsal güvenliğin sağlanması bağlamında ne yapılacağı hakkında muazzam bir bilgi birikimine sahibiz. Bu bağlamda yapılması gereken, bu bilgiyi zamanında, etkin ve doğru bir şekilde uygulamaya koymaktır. Bu kapsamda YESÖP, kentlerde yerel yönetimlerin ve ilgili diğer paydaşların katılımıyla yürütülebilecek suçla daha etkin mücadelenin genel stratejik çerçevesini oluşturmaktadır. İyi yönetim yoluyla YESÖP, stratejik bir planlama süreci ve farklı aktörler ile etkileşim halinde hayata geçirilebilir. Sonuç olarak YESÖP, kentlerde güvenliğin sağlanması ve suçun önlenmesi açısından işe yarayabilecek ve arzulanabilir bir stratejik ufuk ortaya koymaktadır. Bu çalışma, YESÖP'ün "güvenlik yönetimi" bağlamında daha detaylı ele alınabilmesine ve kent güvenliği ile ilgili diğer paydaşların spesifik rollerinin belirlenmesine önayak olabilecektir.

Extended Abstract

“Local Crime Prevention Program” in Cities for Local Governments

*

Mehmet Murat Payam
Adiyaman University

Security, that is providing a safe and secure environment free from the crime, comes at the first place of the public services offered to the citizens in the cities. Crime and insecurity are sensitive topics and getting started on a local crime prevention initiative can be a challenge. A crime prevention initiative depends on the commitment and support of individuals – people who strongly believe in working together to reduce crime and improve quality of life for citizens. Although central governments have a primary responsibility for establishing, maintaining and improving crime prevention policies in urban areas and providing safe and secure environments for their citizens, the actions that local governments can take to promote and maintain crime prevention in urban areas are crucial. The proactive approach that comes with the changing paradigm in ensuring security requires local governments to undertake important tasks in securing cities and preventing crime there. Accepting the fact that crime occurs at the local level, effective crime prevention policies must be implemented at the local level, with the support of central governments, to increase the likelihood of success. In this context, two common programs have been developed that combine the knowledge and experience of central government, local government and non-governmental organizations and can be used by multidisciplinary partnerships to enhance the effectiveness of local governments’ capacity in crime prevention in urban areas. This work focuses mainly on the “Local Crime Prevention Program” developed by the CSIR Crime Prevention Center and UN-Habitat, and this program is dealt with in detail. The Program addresses the gap between international or national guidelines and policies

urging local governments to take the lead, and the information and technical requirements of local governments and actors.

The Local Crime Prevention Program (LCPP) was developed to assist local authorities to ensure safety and security in cities. In this program, the Three Spheres Convergence Crime Prevention Model asserts that an offender, an environment and a vulnerable victim must be present for a crime to take place and local governments and their partners are required to prevent crime by systematically transforming the three elements, that is that an offender, an environment and a vulnerable victim. This is the foundation in the Local Crime Prevention Program. The model thus tells us that all three elements of crime must not only each be present, but must also converge before a crime occurs. If crime is to be prevented, it therefore follows that intervention must occur to specifically prevent such a convergence. The LCPP contains strategic planning and support tools that bring together different role players to form sustainable local partnerships to transform crime infested local areas into peaceful and safe communities. The Strategic Support and Planning Components of the LCPP were designed to help realize goals for a safer and more prosperous environment. They exist to enable Local Governments and Local Crime Prevention Teams to develop, implement, and sustain crime prevention efforts. Local Crime Prevention Program follows a Process Based Approach that builds on growing international consensus regarding the development of local crime prevention strategies. The Local Crime Prevention Process Model consists of the following phases, which have different steps:

1. Starting A Local Crime Prevention Initiative
 - a. Know your Environment
 - b. Identify a Coordinator and a Champion
 - c. Mobilize Support and Build Partnerships
 - d. Agree the Vision and Launch the Local Crime Prevention Initiative
 - e. Establish the working structure and set up the Crime Prevention Team
2. Understanding Local Safety: The Safety Diagnosis
 - a. Establish the Diagnosis Reference Group
 - b. Design the Diagnosis
 - c. Agree on Monitoring Indicator
 - d. Conduct the Diagnosis
 - e. Undertake Analysis and Report Writing

3. Developing The Strategy
 - a. Validate Findings and Agree Priorities
 - b. Assess Options for Action
 - c. Establish Working Groups
 - d. Agree and Adopt the Strategy
4. Action Planning and Implementation
 - a. Identify Outputs, Inputs, Activities and Gaps
 - b. Develop Work Plans and Assign Responsibilities
 - c. Agree Indicators and Monitoring Mechanisms
 - d. Implement the Action Plans
5. Institutionalizing The Local Crime Prevention Strategy

Strategic Leadership of a Local Crime Prevention Initiative, Monitoring and Evaluation, and Information and Communication Tools are the Strategic Support Processes of the LCPP. The LCPP also developed the following components to enable local authorities to undertake the process of developing, implementing, and evaluating a local crime prevention strategy. The components can be listed as follows: The Strategic Workbook, The Resource Directory, Tools (School Resource, Year Planner, Mapping Tool), CD-ROMs, Training Curriculum on the LCPP and Interactive Communication Technology (ICT).

The LCPP is a process tool, providing a reference framework and support tools which can easily be adapted to local dynamics. It includes practical tools, and guides local crime prevention across cultural and contextual boundaries, showing 'how' to implement good crime prevention. It is relevant to local governments and crime prevention partnerships and practitioners around the world. The Local Crime Prevention Program (LCPP) contains practical tools and processes for use by Local Governments Crime Prevention and/ Safer Cities Coordinators and Crime Prevention Teams. It promotes the use of scientific instruments and evidence-based approaches to reducing crime. In this regard, this article is important for the purpose of presenting action strategies and recommendations that can help local governments in crime prevention. It is believed that this article will help identify and implement appropriate policy implementations at local level by local governments and related partners in the context of crime prevention and fighting against crime in the cities more effectively.

Kaynakça/References

- Africa Forum for Urban Safety (AFUS) (2017). Local crime prevention toolkit. Draft version. African Forum for Urban Safety Learning Exchange 2017. 1-3 November, 2017, Durban, South Africa. 12 Ocak 2018 tarihinde http://www.mile.org.za/AFUS2017/DocumentsAFUS2017/Safer%20Cities%20_Toolkit.pdf adresinden erişildi.
- Ataç, E. (2007). Suçun kentsel mekândaki algısı 'güvensizlik hissi'. *Dosya 06 Kent ve suç*. Bülten 55, Kasım-Aralık, 2007, 16-23. TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Ankara.
- Ataç, E. ve Gürbüz, D. (2009). Kentsel mekânda gelişen suça müdahale etmede disiplinler arası güvenlik politikaları. *Polis Bilimleri Dergisi*, 11 (1), 25-46.
- Aydın, A.H. (2009). Güvenlik hizmetlerinde yerelleşme. V. K. Bilgiç (Ed.). *Değişik yönleriyle yerelleşme*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Brantingham, P. J., ve Faust, F. L. (1976). A conceptual model of crime prevention. *Crime & Delinquency*, 22(3), 284-296. <http://dx.doi.org/10.1177/001112877602200302>
- Center of Scientific and Industrial Research (CSIR). (2006). *Annual report 2005/2006*. CSIR. Pretoria.
- Center of Scientific and Industrial Research (CSIR). (2009). *Local safety plan for Khayelitsha police station*. Rev DPSS 2009/033, CSIR. Pretoria.
- Cohen, L.E. ve Felson, M. (1979). Social change and crime rate trends: A routine activity approach. *American Sociological Review*, 44, 588-608.
- Cooke, J. (2015). *Violence prevention through urban upgrading: A manual for safety as a public good*. Violence Prevention through Urban Upgrading (VPUU NPC). 09 Kasım 2017 tarihinde https://www.saferspaces.org.za/uploads/files/VPUU_a_manual_for_safety_as_a_public_good.pdf adresinden erişildi.
- Cornish, D.B. ve Clarke, R.V. (2003) Opportunities, precipitators and criminal decisions: A reply to wortley's critique of situational crime prevention. M.J. Smith & D.B. Cornish (Der.), *Theory for Practice in Situational Crime Prevention, Crime Prevention Studies*, içinde (111-124). Monsey: Criminal Justice Press.
- Council of Europe. (1992). *European Urban Charter*, Conference of Local and Regional Authorities of Europe (CLRAE) on 18 March 1992, a Session held during the annual Plenary Session of the CLRAE (17-19 March 1992, Strasbourg), <https://rm.coe.int/168071923d>.
- Çakır, E., Sarıhan, Z. ve Sarıhan, N. Ö. (2014). Yerel yönetimlerde suç önleme politikası olarak farklılıkların yönetimi: Seferihisar Belediyesinde bir uygulama. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 16 (Özel Sayı 1), 227-231.
- Derdiman, R. C. (2010). Kentleşmenin suça etkisi ve kentlilerin suçla mücadelesinin sosyal ve hukuki boyutları. *Çağdaş Yerel Yönetimler*, 19(3), 49-73.
- Eryılmaz, B. (2006). *Kamu yönetimi*. İstanbul: Erkam Matbaacılık.

- Geray, C. (2007). Güvenli kent ve kente karşı suçlar üzerine. *Dosya 06 Kent ve suç*. Bülten 55, Kasım-Aralık, 2007, 50-55. TMMOB Mimarlar Odası Ankara Subesi, Ankara.
- Gökulu, G. (2010). Kent güvenliği kentleşme ve suç ilişkisi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 24 (1), 209-226.
- Habitat III, (2015). Habitat III issue papers. 3-Safer cities. New York, 31 May 2015. 11 Subat 2018 tarihinde http://habitat3.org/wp-content/uploads/Habitat-III-Issue-Paper-3_Safer-Cities-2.0.pdf adresinden erişildi.
- Habitat III. (2016). *United Nations' new urban agenda*, Habitat III, Resolution adopted by the General Assembly on 23 December 2016, Seventy-first session, Agenda item 20, 2017.
- Holtmann, B. (2008). Why law enforcement is not enough: Lessons from the Central Karoo on breaking the cycle of crime and violence. *SA Crime Quarterly*, 23, 13-20.
- Holtmann, B. ve Domingo-Swartz, C. (2008). Current trends and responses to crime in South Africa. A. Niekerk, Sç Suffla & M. Seedat (Der.), *Crime, Violence & Injury Prevention in South Africa: Data to Action* içinde (102-129). South Africa: Medical Research Council-University of South Africa Crime, Violence and Injury Lead Programme.
- Holtmann, B. ve Jansen van Vuuren, C. (2007). *Safe society safe mobility*. Council for Scientific and Industrial Research (CSIR). Pretoria.
- International Centre for the Prevention of Crime (ICPC). (1999). What is crime prevention?, *Crime Prevention Digest*, 1999, 1, <http://www.crime-preventionintl.org/english/digest/what.htm>.
- International Centre for the Prevention of Crime (ICPC). (2001). *The role of local government in community safety, crime prevention*. Series No. 2, Bureau of Justice Assistance, U.S. Department of Justice, Washington, April 2001.
- International Centre for the Prevention of Crime (ICPC). (2015). *Prevention of drug-related crime report*. Montreal: ICPC.
- Janjinkham, B. (2011). *Kent güvenliği ve kentsel suçun önlenmesi: Moğolistan'daki kentleşmeyle ilgili suçlar için öneriler*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Polis Akademisi Güvenlik Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kanlı İ. B. ve Kaplan, B. (2018). Kentsel güvenliğin sürdürülebilirliğinde ileri teknolojilerin kullanılması: Coğrafi bilgi sistemleri. *Tesam Akademi Dergisi, Yerel Yönetimler Özel Sayısı*, 143 - 186. <http://dx.doi.org/10.30626/tesamakademi.419248>
- Karasu, M. A. (2012). Kent ve suç üzerine kavramsal bir çerçeve. *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 13(2), 175-193.
- Milliken, J. (2016). Urban safety and security: Lessons from the last two decades and emergent issues, *Synthesis report of the conference - Reviewing the State of Safety in World Cities: Safer Cities +20*, Geneva 6-8 July 2016.
- National Crime Prevention Center (NCPC). (2000). *Making South Africa safe. A manual for community based crime prevention*. Pretoria: National Crime Prevention Centre.

- National Crime Prevention Council (NCPC). (1997). *Crime prevention in America: Foundations for action*. Washington, D.C., 1997.
- Özbey, M. ve Özel, M. (2015). Kentsel haklar ve kolluğun işlevleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi, İ.İ.B.F. Dergisi*, 17(1), 35-49.
- Parlak, B. ve Ökmen, M. (2015). Yerel yönetimler kuram ve uygulamada küresel ve ulusal konular ve sorunlar. 4. Baskı. Bursa: Ekin Yayınları.
- Redo, S. (2008). Six United Nations guiding principles to make crime prevention work. M. Coester & E. Marks (Der.). *International Perspectives of Crime Prevention: Contributions from the 1st Annual International Forum*, içinde Monchengladbach, Forum Verlag Godesburg, 2008.
- Schneider, S. (2015). *Crime prevention: Theory and practice*. Second Edition. London: CRC Press.
- Shabangu, T. ve Petrella, L. (2007). The local crime prevention toolkit. M. Shaw & K. Travers (Der.), *Strategies and Best Practices in Crime Prevention in particular in relation to Urban Areas and Youth at Risk* içinde (155-165). Proceedings of the Workshop held at the 11th UN Congress on Crime Prevention and Criminal Justice Bangkok, Thailand 18-25th April 2005.
- Shaw, M. & Travers, K. (2007). Strategies and best practices in crime prevention in particular in relation to urban areas and youth at risk. *Proceedings of the Workshop held at the 11th UN Congress on Crime Prevention and Criminal Justice*, Bangkok, Thailand 18-25th April 2005, Montreal, 2007.
- Shaw, M. (1998). The role of local government in crime prevention in South Africa". *Institute for Security Studies, Occasional Paper No 33*, August 1998.
- Shaw, M. (2001a). *The role of local government in community safety*. Montreal: International Centre for the Prevention of Crime.
- Shaw, M. (2001b). Crime prevention as an investment for cities: Experience from northern countries. *IFUP 4th International Conference*, Marrakesh, Morocco, October 16-19th 2001.
- Shaw, M. ve Carli, V. (2011). Practical approaches to urban crime prevention. *Proceeding of the Workshop held at the 12th UN Congress on Crime Prevention and Criminal Justice*, Salvador, Brazil, April 12-19, 2010, Motreal, 2011.
- Taute, BJE. (2008). Safety and security at the CSIR: Growing the impact. CSIR DPSS, Pretoria.
- Tonry, M. ve Farrington, D. P. (1995). Building a safer society: Strategic approaches to crime prevention. *Crime and Justice. A Review of Research*, Vol. 19. Chicago: Chicago University Press.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2018). Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2017. 08 Mayıs 2018 tarihinde www.tuik.gov.tr/PdfGetir.do?id=27587 adresinden alınmıştır.
- UN-Habitat. (2007). *Enhancing urban safety and security: Global report on human settlements 2007*. United Nations Human Settlements Programme, Kenya: Nairobi.

- United Nations (UN). (1995). *Guidelines for cooperation and technical assistance in the field of urban crime prevention*, ECOSOC resolution 1995/9 annex, 1995.
- United Nations (UN). (2002). *Guidelines for the Prevention of Crime*, ECOSOC resolution 2002/13 annex, 2002.
- United Nations (UN). (2009). *Cross-cutting issues: Crime prevention assessment tool, criminal justice assessment toolkit 5*. New York, 2009.
- United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC). (2010). *Handbook on the crime prevention guidelines: Making them work*. New York, 2010.
- United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC). (2016). *Governing safer cities: Strategies for a globalised world, a framework to guide urban policy-makers and practitioners*, South Africa, 2016.
- Williams, N. (2014). *100 Promising practices on safer cities: Collation of urban safety practices*. The Global Network on Safer Cities, 2014.
- Yüksel, M. (2000). Yönetişim (Governance) kavramı üzerine. *Ankara Barosu Dergisi*, 58 (3), 145-160.
- Zengin, E. ve Kesgin, M. (2013). Yerel yönetimlerin çocuk suçluluğunun önlenmesinde ilgili kurumlarla etkileşimi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 37, 13-32.
- Zengin, E. Ç. (2018). Kent ve kentleşme sarmalında Türkiye. *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 20(1), 84-103.

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Murat Payam

Adıyaman Üniversitesi Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümünde bölüm başkanı olarak görev yapmaktadır. Güvenlik Stratejileri ve Yönetimi alanında doktora derecesine sahiptir. Ayrıca, Eğitim Bilimleri alanında doktora derecesine sahiptir. İlgilendiği araştırma alanlarından bazıları; Güvenlik Yönetimi, İnsan Güvenliği, Kent Emniyeti ve Güvenliği, Polis ve İç Güvenlik Çalışmaları, Turizm Güvenlik Çalışmaları, Polis Etiği ve Kolluk Kuvvetlerinin Etik Eğitimi vb.

He works as a Head at the Department of Property Protection and Security at the University of Adıyaman. He also conducts the Private Security and Protection Program. He has a PhD degree in Security Strategies and Management. He also has a PhD degree in Educational Sciences. Some of the research fields he is interested in are Security Governance, Human Security, Urban Safety and Security, Police and Homeland Security Studies, Tourism Security Studies, Police Ethics and Ethics Education of Law Enforcement Personnel etc.

E-mail: mpayam@adiyaman.edu.tr

Kaynakça Bilgisi / Citation Information

Payam, M.M. (2018). Yerel Yönetimler İçin Kentlerde “Yerel Suç Önleme Programı”. *İDEALKENT – Kent Araştırmaları Dergisi*, 24, 614-643.